

Υπόθεση C-656/23 [Karaman]¹

**Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98,
παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου**

Ημερομηνία καταθέσεως:

7 Νοεμβρίου 2023

Αιτούν δικαστήριο:

Rechtbank Noord-Holland (Κάτω Χώρες)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

19 Οκτωβρίου 2023

Προσφεύγων:

B

Καθού:

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς σχετικά με το ερώτημα, πότε τίθεται σε ισχύ η άδεια διαμονής που πρέπει να χορηγηθεί σε πρόσφυγα ο οποίος ζητεί διεθνή προστασία στο πλαίσιο διαδικασίας ασύλου.

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ αφορά την ερμηνεία του άρθρου 6 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (στο εξής: οδηγία για τις διαδικασίες) καθώς και του άρθρου 13 και της αιτιολογικής σκέψης 21 της οδηγίας 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας,

¹ Η ονομασία που έχει δοθεί στην παρούσα υπόθεση είναι πλασματική. Δεν αντιστοιχεί στο πραγματικό όνομα κανενός διαδίκου.

για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (στο εξής: οδηγία για την αναγνώριση).

Προδικαστικά ερωτήματα

Το αιτούν δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριο, σύμφωνα με το άρθρο 267 ΣΛΕΕ, την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως επί των ακόλουθων ερωτημάτων:

- I. Πρέπει το άρθρο 6 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ (οδηγίας για τις διαδικασίες) να λαμβάνεται υπόψη προκειμένου να δοθεί απάντηση στο ερώτημα πότε τίθεται σε ισχύ μια άδεια διαμονής;
- II. Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης: Έχει το άρθρο 6 της οδηγίας για τις διαδικασίες την έννοια ότι για την έναρξη ισχύος της άδειας διαμονής κρίσιμη είναι η ημέρα κατά την οποία η αίτηση διεθνούς προστασίας
  - υποβλήθηκε (άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο της οδηγίας για τις διαδικασίες) ή [εκείνη κατά την οποία]
  - καταχωρίστηκε (άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, και παράγραφος 5, της οδηγίας για τις διαδικασίες) ή [εκείνη κατά την οποία]
  - κατατέθηκε (άρθρο 6, παράγραφοι 2, 3 και 4 της οδηγίας για τις διαδικασίες);
- III. Αν κρίσιμη για την έναρξη ισχύος της άδειας διαμονής δεν είναι η υποβολή της αίτησης, πώς συνδυάζεται τούτο με το άρθρο 13 της οδηγίας για την αναγνώριση, σε συνδυασμό με την αιτιολογική σκέψη 21 αυτής, κατά την οποία η αναγνώριση του καθεστώτος του πρόσφυγα έχει αναγνωριστικό χαρακτήρα;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Οδηγία 2013/32/ΕΕ (οδηγία για τις διαδικασίες): άρθρο 2, στοιχεία β' έως γ', άρθρο 6, παράγραφοι 1 έως 5, άρθρο 31, παράγραφοι 2 και 3.

Οδηγία 2011/95/ΕΕ (οδηγία για την αναγνώριση): αιτιολογική σκέψη 21, άρθρο 13, άρθρο 24, παράγραφος 1.

Οδηγία 2003/86/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 2003, σχετικά με το δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης (οδηγία για την οικογενειακή επανένωση)

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Algemene wet bestuursrecht (γενικός νόμος περί διοικητικού δικαίου): άρθρο 1:3, παράγραφος 3, άρθρο 4:1, άρθρο 4:4, άρθρο 4:5, παράγραφος 1, στοιχείο α·

Vreemdelingenwet 2000 (νόμος του 2000 περί αλλοδαπών): άρθρο 1, άρθρο 28, παράγραφος 1, στοιχείο α, άρθρο 29, παράγραφος 1, άρθρο 37, παράγραφος 1, στοιχείο α, άρθρο 44, παράγραφος 2·

Vreemdelingenbesluit 2000 (διάταγμα του 2000 περί αλλοδαπών): άρθρο 3.107b, άρθρο 3.108, παράγραφος 1, άρθρο 3.108c, παράγραφος 1.

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Ο Β (στο εξής: προσφεύγων) είναι αιτών άσυλο ο οποίος εισήλθε στην επικράτεια των Κάτω Χωρών και στις 10 Οκτωβρίου 2021 δήλωσε την παρουσία του στο καλούμενο και «Aanmeldcentrum Ter Apel» κέντρο υποδοχής της Immigratie- en Naturalisatiedienst (υπηρεσία μετανάστευσης και πολιτογράφησης, στο εξής: IND).
- 2 Στο πλαίσιο αυτό ο προσφεύγων εξέφρασε την επιθυμία να υποβάλει αίτηση ασύλου. Η καταχώριση της εν λόγω αίτησης πραγματοποιήθηκε αυθημερόν. Από το χρονικό αυτό σημείο ένας αιτών άσυλο διαμένει νόμιμα στις Κάτω Χώρες, λαμβάνει παροχές (υποδοχής) και δεν διατρέχει πλέον κίνδυνο να απομακρυνθεί προς τη χώρα καταγωγής του (κίνδυνος επαναπροώθησης).
- 3 Στις 20 Οκτωβρίου 2021, η IND, η οποία υπάγεται στην αρμοδιότητα του Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (υφυπουργού Δικαιοσύνης και Ασφάλειας, στο εξής: καθού), χορήγησε στον Β το τυποποιημένο έντυπο M35-H το οποίο αυτός υπέγραψε αυθημερόν και με το οποίο κατέθεσε την αίτηση.
- 4 Η αίτηση διεθνούς προστασίας που κατέθεσε ο προσφεύγων εγκρίθηκε από τον Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (υφυπουργό Δικαιοσύνης και Ασφάλειας) με απόφαση της 26ης Αυγούστου 2022, δυνάμει του άρθρου 29, παράγραφος 1, στοιχείο α, του νόμου του 2000 περί αλλοδαπών, με ισχύ από την ημερομηνία παραλαβής της αίτησης, ήτοι από τις 20 Οκτωβρίου 2021.
- 5 Ο προσφεύγων άσκησε προσφυγή κατά της απόφασης αυτής ενώπιον του rechtbank Noord-Holland (πρωτοβάθμιου δικαστηρίου της επαρχίας της Βόρειας Ολλανδίας, Κάτω Χώρες), ήτοι του αιτούντος δικαστηρίου, για τον λόγο ότι ως ημερομηνία έναρξης ισχύος της άδειας διαμονής τέθηκε κατά την άποψή του εσφαλμένως η 20ή Οκτωβρίου 2021, ήτοι η ημερομηνία παραλαβής της αίτησης, αντί της 10ης Οκτωβρίου 2021, ήτοι της ημερομηνίας κατά την οποία δήλωσε την παρουσία του.

- 6 Το αιτούν δικαστήριο αποφάσισε να υποβάλει προδικαστικά ερωτήματα στο Δικαστήριο για τον λόγο ότι διερωτάται αν από την οδηγία για την αναγνώριση ή από την οδηγία για τις διαδικασίες προκύπτει κατά ποιο τρόπο τα κράτη μέλη οφείλουν να καθορίζουν, στην περίπτωση άδειας διαμονής που πρόκειται να εκδοθεί λόγω ασύλου, τότε η εν λόγω άδεια τίθεται σε ισχύ.

Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 7 Ο προσφεύγων φρονεί ότι η άδεια διαμονής που του χορηγήθηκε πρέπει να τεθεί σε ισχύ από τις 10 Οκτωβρίου 2021, δεδομένου ότι κατά την ημερομηνία αυτή δήλωσε στις ολλανδικές αρχές ότι ζητεί διεθνή προστασία. Με την ενέργειά του αυτή υποβλήθηκε στις εν λόγω αρχές αίτηση ασύλου κατά την έννοια του άρθρου 44, παράγραφος 2, του νόμου του 2000 περί αλλοδαπών.
- 8 Το γεγονός ότι ο καθού του παρέσχε τη δυνατότητα να υπογράψει το έντυπο M35-H στις 20 Οκτωβρίου 2021 δεν συνεπάγεται μετάθεση της ημερομηνίας της αίτησης από τις 10 στις 20 Οκτωβρίου 2021. Η χορήγηση άδειας διαμονής με ισχύ από την ημερομηνία κατά την οποία πληρούνται οι προβλεπόμενες από τον καθού διαδικαστικές προϋποθέσεις για την κατάθεση της αίτησης θέτει υπό αμφισβήτηση τον αναγνωριστικό χαρακτήρα [της αναγνώρισης] του καθεστώτος του πρόσφυγα –ο οποίος, σύμφωνα με τις αποφάσεις A και S της 12ης Απριλίου 2018 (C-550/16, EU:C:2018:248) και XC της 1ης Αυγούστου 2022 (C-279/20, ECLI:EU:C:2022:618), υποδηλώνει ότι ένας πρόσφυγας έχει δικαίωμα να αναγνωριστεί υπό την ιδιότητα αυτή από την ημερομηνία κατά την οποία υποβάλλει αίτηση για την αναγνώριση του καθεστώτος του πρόσφυγα, έτσι ώστε η αίτηση ασύλου να υφίσταται μόλις ο αιτών άσυλο εκφράσει τη σχετική επιθυμία του– και δεν συνάδει με το άρθρο 13 της οδηγίας για την αναγνώριση.
- 9 Επιπλέον, εξαρτώντας την έναρξη ισχύος της άδειας διαμονής από την έναρξη των ενεργειών των ολλανδικών αρχών, ο καθού στερεί από την οδηγία για τις διαδικασίες την πρακτική αποτελεσματικότητά της. Όσον αφορά την έναρξη ισχύος της άδειας διαμονής, ο καθού οφείλει να λαμβάνει ως χρονικό σημείο αναφοράς την ημερομηνία κατά την οποία εκφράστηκε κατά τρόπο διαπιστώσιμο η επιθυμία ασύλου και κατά την οποία «υποβλήθηκε» η αίτηση ασύλου κατά την έννοια του άρθρου 6 της οδηγίας για τις διαδικασίες.
- 10 Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, η «υποβολή» αίτησης ασύλου είναι άτυπη και δεν εξαρτάται από διατυπώσεις. Διατυπώσεις απαιτούνται μόνον κατά την «κατάθεση» αίτησης ασύλου (αποφάσεις της 25ης Ιουνίου 2020, VL, C-36/20 PPU, EU:C:2020:495, σκέψη 93, και της 30ής Ιουνίου 2022, M.A, C-72/22 PPU, EU:C:2022:505, σκέψη 57).
- 11 Επικουρικώς, ο προσφεύγων προβάλλει ότι η άδεια διαμονής του πρέπει να αρχίσει να ισχύει το αργότερο τρεις εργάσιμες ημέρες μετά την έκφραση της επιθυμίας ασύλου. Πράγματι, κατά το άρθρο 6, παράγραφος 1, της οδηγίας για τις διαδικασίες, η καταχώριση αίτησης διεθνούς προστασίας πρέπει να

πραγματοποιείται το αργότερο τρεις εργάσιμες ημέρες μετά την «υποβολή» της σχετικής αίτησης.

- 12 Εξάλλου, ένας αλλοδαπός δεν μπορεί να εξαρτάται από τον φόρτο εργασίας ή από την κατάσταση του προσωπικού των αρμόδιων αρχών.
- 13 Τέλος, η πρακτική που ακολουθείται στο «Aanmeldcentrum Ter Apel» διαφέρει από εκείνη που ακολουθείται στο κέντρο υποδοχής του Schiphol, το οποίο «καταχωρίζει» τις αιτήσεις αμέσως μόλις αυτές «υποβληθούν». Τούτο συνεπάγεται άниση μεταχείριση.
- 14 Ο καθού φρονεί ότι η νομοθεσία των Κάτω Χωρών που διέπει την έναρξη ισχύος άδειας διαμονής λόγω ασύλου συνάδει με το δίκαιο της Ένωσης. Σύμφωνα με το άρθρο 44 του νόμου περί αλλοδαπών του 2000, η παραλαβή μιας αίτησης προϋποθέτει ότι αυτή έχει κατατεθεί κατά τον προβλεπόμενο τύπο.
- 15 Ο προσφεύγων εξέφρασε στις 10 Οκτωβρίου 2021 την επιθυμία του για χορήγηση ασύλου ατύπως. Η αίτηση αυτή καταχωρίστηκε αυθημερόν. Στις 20 Οκτωβρίου 2021 πληρούνταν με το υπογεγραμμένο έντυπο αίτησης και οι τυπικές προϋποθέσεις και κινήθηκε η διαδικασία ασύλου.
- 16 Τούτο ανταποκρίνεται στο άρθρο 24 της οδηγίας για την αναγνώριση, σύμφωνα με το οποίο η άδεια διαμονής πρέπει να εκδίδεται «το συντομότερο» μετά τη χορήγηση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας. Επομένως, υπάρχει διαφορά μεταξύ της αναγνώρισης του καθεστώτος του πρόσφυγα, η οποία έχει αναγνωριστικό χαρακτήρα, και της άδειας διαμονής, ως προς την οποία τούτο δεν ισχύει. Συνεπώς, η απόφαση A και S και η απόφαση XC δεν έχουν εφαρμογή εν προκειμένω, δεδομένου ότι το άρθρο 24 της οδηγίας για την αναγνώριση ορίζει ρητώς τότε πρέπει να χορηγηθεί άδεια διαμονής.
- 17 Όπως προκύπτει από το άρθρο 6 της οδηγίας για τις διαδικασίες, τα κράτη μέλη μπορούν να διακρίνουν μεταξύ της υποβολής της αίτησης ασύλου και της κατάθεσής της. Επιπλέον, μπορούν να προβλέπουν τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να πραγματοποιείται η κατάθεση της αίτησης.
- 18 Ο προσφεύγων επισημαίνει μεν ορθώς ότι ένας αλλοδαπός πρέπει ενδεχομένως να αναμένει περισσότερο από ό,τι κάποιος άλλος προκειμένου να του παρασχεθεί η δυνατότητα να καταθέσει αίτηση, ωστόσο τούτο δεν είναι κρίσιμο, διότι όλοι οι αλλοδαποί στις Κάτω Χώρες οι οποίοι αποκτούν άδεια διαμονής λόγω ασύλου τυγχάνουν, όσον αφορά τον υπολογισμό της διάρκειας της νόμιμης διαμονής τους, ευνοϊκότερης μεταχείρισης από ό,τι απαιτεί το δίκαιο της Ένωσης.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

- 19 Σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, ο προσφεύγων έχει δικαίωμα να του χορηγηθεί άδεια διαμονής λόγω ασύλου από την ημερομηνία κατά την οποία πληρούνται όλοι οι νόμιμοι όροι της κατάθεσης αίτησης για την έκδοση της σχετικής άδειας,

ενώ το άρθρο 6 της οδηγίας για τις διαδικασίες διακρίνει μεταξύ της «υποβολής» αίτησης διεθνούς προστασίας και της «καταχώρισης» καθώς και της «κατάθεσης» της αίτησης αυτής.

- 20 Στην υπό κρίση υπόθεση η αίτηση ασύλου καταχωρίστηκε την ημέρα της υποβολής της, η κατάθεσή της όμως πραγματοποιήθηκε αργότερα. Το αιτούν δικαστήριο απευθύνεται στο Δικαστήριο διότι δεν του είναι σαφές ποια έννοια πρέπει να αποδοθεί στους όρους «κατάθεση» και «υποβολή» αίτησης σε σχέση με την ημερομηνία έναρξης ισχύος της άδειας διαμονής λόγω ασύλου. Κατά το αιτούν δικαστήριο, από την εθνική νομοθεσία ή τη νομολογία του Δικαστηρίου δεν προκύπτει σαφής απάντηση στο ερώτημα υπό ποια έννοια πρέπει να γίνεται αντιληπτή η έναρξη ισχύος της άδειας διαμονής λόγω ασύλου, ούτως ώστε δεν είναι σαφές κατά πόσον το δίκαιο των Κάτω Χωρών συνάδει με το δίκαιο της Ένωσης.
- 21 Αναμφισβήτητο είναι ότι η αναγνώριση του καθεστώτος πρόσφυγα είναι πράξη αναγνωριστικού χαρακτήρα. Ωστόσο, λαμβανομένων υπόψη των αντικρουόμενων απόψεων των διαδίκων ως προς το ζήτημα αυτό, ανακύπτει το ερώτημα εάν ο εν λόγω αναγνωριστικός χαρακτήρας ασκεί επιρροή στην υπό κρίση υπόθεση.